

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

68. An si adulter occidat cum moderamine inculpatæ tutelæ maritum
invasorem, teneatur ad aliquam restitutionem? Ex p. 5. tr .4. r. 47.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

non adesse ullam restitutionis obligationem, quando occisus prouocauit ad duellum, vid. etiam Becanum de iust. & iure, q. 9. de restit. concl. 1. & Azorium p. 3. lib. 5. cap. 3. q. 7. Filiucium 10. 2. tract. 32. c. 8. n. 2. 12. Lessium lib. 2. c. 9. dub. 2. 1. num. 133. Sanchez in opusc. tom. 1. lib. 1. c. 4. dub. 10. Fernandez in exam. p. 1. c. 1. 4. §. 1. n. 11. Bannez de iust. q. 62. art. 2. dub. 1. Strouersdorff. de iust. & iure in 2. 2. D. Th. q. 67. disp. vnic. mem. 2. concl. 3. Tannerum tom. 3. disp. 4. q. 6. dub. 4. n. 101. Salon. in 2. 2. D. Th. q. 62. art. 2. contr. 11. Vnde non est audiendus Peregrinus & alij pro affirmatiua sententia adducti.

RESOL. LXVIII.

An si adulter occidat cum moderamine inculpata meles maritum inuasorem, teneatur ad aliquam restitutionem? Ex part. 5. tr. 4. Ref. 47.

Sup. hoc supra lege doctrinam ref. 21. & pro irregularitate in hoc casu in 10. 5. tr. 5. Ref. 124. & hic infra lege doctrinam Ref. 87.

§. 1. **N**egatiue respondet Lessius lib. 2. cap. 9. dub. 1. num. 8. 7. quia habuit ius se defendendi, & occisus non habuit ius eum inuadendi.
2. Rebellius vero de obligatione iust. p. 2. lib. 3. q. 11. n. 6. affirmatiua sententiam tenet, quia licet adulter non peccauerit peccato homicidij, quia tamen causam efficacem per iniuriam dedit aggressorij, ex qua subsecutum fuit occisus damnum, tenetur illud compensare non in quantum ex homicidio, sed quatenus ex iniusta prouocatione profectum fuit.

3. Sed Henricus Strouersdorff de iust. & iure in 2. 2. D. Thom. q. 68. disp. vnic. num. 2. concl. 6. conatur has duas pugnantis sententias concordare, sic enim ait. Videntur, meo iudicio, hae duae sententiae facile posse conciliari, si quis dicat adulterum illum, quem suppono priuata auctoritate ab altero inuadi, debere prius alias vias quaerere cauendi damnum, v.g. fugiendo, vt dicit Rebellius, vel petendo veniam, vel offerendo satisfactionem, quae nisi faciat obligari illum ad restitutionem, etiam forte tanquam homicidam, eo quod in hoc casu latam culpam committat, & excedat modum iustae defensionis, praesertim cum ipse tam grauem causam inuasori dederit. Si vero his omnibus frustra tentatis adhuc alter persistat, & insit priuata auctoritate, potest inuasus moderatè se defendendo alterum occidere, nec tenebitur ad restitutionem, eo quod vsus sit iure suo, & ab altero contra ius sit inuasus, & tunc ista occisio se habebit tanquam per accidens, & mediante alterius malitia proueniens, occasione operis iniuriosi, proinde ac si quis seipsum occideret praesertim impatentia, eo quod ego eius domum succenderim, non ero homicida, ista enim succensio est contra charitatem tantum, non vero contra iustitiam respectu occisionis per accidens ex ea prouenientis. Ita Strouersdorff ubi supra.

4. Verum mihi absolute sententia Lessij magis placet, quia talis occisio non est culpabilis in defensione, vt suppono, neque est culpabilis in causa, adulterium enim est causa remota, & occasio dumtaxat, nec est via ad occisionem mariti, sed potius adulteri, nam rarius mors mariti ex adulterio sequitur, sed potius mors adulteri, ergo, &c. Et ita hanc sententiam docet etiam Megalium in part. 2. lib. 3. c. 1. quae. 1. n. 10.

RESOL. LXIX.

An quando quis aduertit ex suo homicidio sequitur unum damnum tertij, si re vera sequatur, teneatur ad restitutionem? 30. g. occidit quis Ioannem, imponitur homicidium Petro, qui cum Ioanne inimicium habebat, capitur Petrus, & ad mortem damnatur, & c. quaeritur, an in tali casu vnus homicida teneatur restituere hereditatem Petri damna inde sequuta?

Et quid si in supradicto casu non aduertit?
Et alij casus inferuntur in corpore huius Resolutionis, et quibus multa difficultates solui possunt. Ex part. 5. tr. 4. Ref. 51.

§. 1. **O**ccidit quis, v.g. Ioannem, imponitur homicidium Petro, qui cum Ioanne inimicium habebat, capitur Petrus, & ad mortem damnatur, & c. quaeritur, an in tali casu vnus homicida teneatur ad restitutionem hereditatis Petri? Respondeo quod si nec ea intentione talis occidit Ioannem vt Petro inde damnum eueniret, nec aduertit euenturum, non teneatur causa mortis, & ideo non tenetur ad restitutionem, sed difficultas est, si aduertit damnum secutum Petro, & Probabilius videtur etiam contra Azorium p. 3. lib. 1. c. 3. q. 10. si talis homicida putet inde damnum Petro obtenturum, nam peccare peccato iniuriae in tertium, ac proinde non teneri ad restitutionem, quia quando ex aliqua actione sequitur damnum tertio, non ex natura actionis, vel vt plurimum, sed ex malitia, vel ignorantia aliorum, quae se immiscet, non tenetur illa actio iniuriis tertio, & quando damnum sequitur ex opere, non natura operis, sed per accidens, vt est in casu de quo loquimur, non tenetur quis ex iniuria cauere, ne sequatur, sed solum ex charitate, ergo non tenetur ad restitutionem. Hinc infertur vendentem catapultam alicui, qua male vsurum putat, si cum illa aliquem postea is occidat, non tenetur ad restitutionem, quamuis peccet contra charitatem. Et haec omnia docet Lessius lib. 2. cap. 9. dub. 16. n. 110. 111. & 112. & Sanchez in opusc. tom. 1. lib. 1. c. 4. dub. 5. n. 9.

2. Sed quid, v. g. si intendas vendendo illam catapultam vt ille inimicum tuum ea occidat? Laymann lib. 3. sect. 5. tr. 3. p. 3. c. 6. n. 3. Sotus de iust. lib. 4. q. 6. art. 3. ad 4. argum. & Corduba lib. 1. quae. 31. art. 3. in tali casu affirmant tunc adesse obligationem restitutionis, cum actus humani ex intentione speciem accipiam. Sed Less. ubi supra, negat, ad illum, & non pigebit. Et ratio est, quia intentio non facit vt opus sit iniustum, & obliget ad restitutionem, nisi alius ex natura sua & circumstantiis tale sit. Vnde ex his multis difficultates solui possunt, videlicet quando peccetur contra iustitiam, an tantum contra charitatem.

3. Notandum est hinc, quod etiam si aliqua actio iustis sit, vt ex ea plerumque damnum tertio sequi solet, si in ea actione iure tuo utaris, non teneri ad restitutionem, quia qui vitur iure suo, nemini facit iniuriam, quamuis possit peccare contra charitatem, si parum ipsius interit eo vt, vt si venas aquarum per tuum praedium currentes, a quibus aqua in puteum vicini infundebat, praetextu alicuius operis interceptas, aut si elocarem in praedium alienum aperias, & sic in similibus. Ita Lessius loc. cit. n. 114.

RESOL. LXX.

An occisus, si habet filios, & omnia interfectori remittit, teneatur adhuc restituere? Ex p. 5. tr. 4. Ref. 8.

§. 1. **P**artem affirmatiua docet Tannerus tom. 1. disp. 4. q. 6. dub. 4. n. 116. in quo n. 121. & Faber de restit. in 4. disp. 15. q. 3. disp. 5. tr. 2. n. 2. Sed alij negatiua sententiam tenent, vt Lessius lib. 2. c. 9. dub. 2. 6. n. 159. Becanum de iust. & iure in 2. 2. D. Th. q. 62. art. 2. D. Th. q. 62. art. 2. dub. 6. & alij. Ratio est, quia filius non fit iniuria per homicidam in bonis fortunae, nisi quatenus laeduntur in parente contra ipsius voluntatem, ergo quando patens condonat omne damnum, nullum ius ei remanet. Sicut enim per eum ius acquirunt, ita ius ei remanet. Sicut enim per eum ius acquirunt, ita ius ei remanet. Nihilominus non recte faciet Lessius